

บทคัดย่อ

เรื่อง : การส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในพื้นที่
ลุ่มน้ำแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก

คณะผู้ศึกษา : กิตติศักดิ์ แก้วมณี นฤมล ลีมิตรสกุล นิตย์ พันธุติ และวรากร โภชนะสมบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พัฒนา ราชวงศ์

ประเภทบทนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วท.ม. (การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยนเรศวร 2544

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่ง
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในพื้นที่อนุรักษ์ของกลุ่มน้ำแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อส่งเสริมให้
องค์กรชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โดยทำการศึกษาในเขตอุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อุทยาน
แห่งชาติน้ำตกชาติตระการ และอุทยานแห่งชาติแก่งเจ็ดแคว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
ได้แก่ มาตรฐานการประเมินขีดความสามารถในการรองรับการจัดการด้านการท่องเที่ยว และเกณฑ์
มาตรฐานการจัดการอุทยานแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา รวมถึงวิธีวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่ง
ท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผลการประเมินศักยภาพของอุทยานแห่งชาติภูหิน
ร่องกล้ามาเทียบเคียงลักษณะของพื้นที่ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล 5 ด้าน คือ คุณภาพ ความสำคัญ
ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ จำนวนนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และความ
เปราะบางด้านสิ่งแวดล้อม

การศึกษาพบว่า ในเขตอุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง มีศักยภาพ
แตกต่างกัน ผลการประเมินศักยภาพในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่าอุทยาน
แห่งชาติภูหินร่องกล้ามีศักยภาพโดยรวมสูง อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการอยู่ในระดับ
ปานกลาง และอุทยานแห่งชาติแก่งเจ็ดแควยังมีศักยภาพที่จะรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้
การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังมีอยู่ในระดับต่ำ จำเป็นต้องพัฒนาการ
รับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

คณะผู้ศึกษาได้เสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เข้ากับเป้าหมายหลักที่จะนำไปสู่
การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปรับรูปลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความพร้อมของ
ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละอุทยานแห่งชาติ และให้กลมกลืนกับวิถีชีวิตคน
ในท้องถิ่นและระบบนิเวศ โดยคนในชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ของ

Title : Promotion of the Ecotourism Aspects: Case Study of Kwaе Noi River Basin, Phitsanulok.

Authors : Kitisak Kaewmanee; Naruemoi Limtrakul; Nit Phuntulee; and Warakorn Phochanasombat.

Supervisor : Associated Professor Pathana Rachavong.

Type of Thesis : Independent Study of Master of Science (Natural Resources and Environmental Management), Naresuan University, 2001.

Abstract

This particular thesis is aimed to study the potential of the selected national parks in the Kwaе Noi river basin, Phitsanulok, Lower Northern Thailand, to promote the ecotourism campaign for local communities. The case study consists of three main areas: Phu Hin Rong Klar National Park; Chattrakarn Waterfall National Park; and Kaeng Jed Kwaе National Park. The TOURINFO guidelines of the Thailand Development Research Institute (TDRI), the potential of national park assessment standard of USA and Thailand are used to measure their capabilities in term of location, historical, cultural, environmental, tourists capacities, and facilities.

The result from this study suggests that the three national parks have diversity potential of ecotourism activities, and environmental capacities. The Phu Hin Rong Klar National Park has high potential of ecotourism. The Chattrakarn Waterfall National Park displays a latter level. In addition, there is a capable possibility on the Kaeng Jed Kwaе National Park. However, the local communities' incorporation to ecotourism is unsatisfactory. It is necessary to provide them in terms of their knowledge and incorporation. This study also presents suitable ecotourism plans for the selected national parks and around local communities. The campaign is to bring on the multicultural exchange between the tourists and local peoples under ecotourism strategy. Hence, this particular campaign may support the role of ecotourism to protect natural resources and environment.